

آزمون ترسیم آدمک یکی از آسانترین آزمونهای ترسیمی در جهت ارزیابی هوش کودکان ۳ تا ۱۲ سال می باشد. این آزمون برابردی کلی از هوش آزمودنی (هوش سیال) در اختیار می گذارد. توسط خانم آمریکائی فلورانس گودیناف Florence Goodenough در سال ۱۹۲۰ در ایالت نیوجرسی آمریکا روی چهار هزار کودک آزمایش و در فرانسه نیز دکتر فای Fay در این زمینه کار کرده است.

این آزمون را زمانی به کار می بریم که استفاده از آزمونهای هوشی دیگر مقدور نیست و می خواهیم برابردی کلی از میزان هوش آزمودنی داشته باشیم. برای آزمودنی هایی که مشکلاتی در تکلم دارند، مهارت های زبانی ضعیفی دارند، و یا مشکلات زبانی دارند ابزار مناسبی است. آزمون ناپسته فرهنگ می باشد.

اجرائ آزمون فردی است به کودک گفته می شود: " یک آدم ترسیم کن و هر چه می توانی آنرا زیبا و خوب بکش " ، اضافه می نمائیم زمان این کار هر چقدر طول بکشد اشکالی ندارد.

نکاتی که در عمل و ارزیابی باید رعایت کرد:

۱. برای ترسیم بهتر است یک مداد سیاه یا یک خودکار راحت و روان در اختیار کودک بگذاریم . با مداد رنگی به دشواری می توان رسم کرد و اجزاء را تشخیص داد.

۲. اگر نقاشی با مداد رنگی کشیده شود ، شرایط دیگری برای ارزیابی لازم است که باید رعایت شود.

۳. کاغذ برای رسم نقاشی کودک باید حداقل 30×21 باشد.

۴. اجازه بدهید کودک چند تصویر بکشد ، سپس بهترین و کاملترین را برای نمره گذاری انتخاب کنید.

۵. اگر نتایج چند بار کشیدن آدمک با یکدیگر فرق داشت نشان ناراحتی های دیگری در کودک است که باید به متخصص مسائل روانی یا روان درمانی مراجعه کرد.

روش نمره گذاری:

الف: برای هر یک از اجزا آدمک در صورتی که توسط کودک ترسیم شده باشد یک نمره منظور فرمائید. به شرح ذیل:

۱. سر وجود داشته باشد.

۲. پا کشیده شده باشد.

۳. دست کشیده شده باشد. (یک یا هر دو دست)

۴. بدن کشیده شده باشد.

۵. طول بدن طویل تر از عرض آن باشد.

۶. شانه ها کشیده شده باشد.

۷. بازوها و پاها به تنه چسبیده شده باشند.

۸. پاها به تنه و دستها به تنه در نقاط واقعی خود چسبیده شده باشند.

۹. گردن کشیده شده باشد.

۱۰. دنباله گردن به سر و تنه مربوط باشد.

۱۱. چشمها کشیده شده باشد.

۱۲. بینی کشیده شده باشد.

۱۳. دهان کشیده شده باشد.

۱۴. دو لب دیده شود.

۱۵. سوراخها یا حفره های بینی کشیده شده باشد.

۱۶. موها کشیده شده باشد. (جزئی ترین مقدار مو)

۱۷. موها کامل کشیده شده باشد.

۱۸. علامتی از لباس کشیده شده باشد.

۱۹. دو قطعه لباس کشیده شده باشد.

۲۰. تمام بدن پوشیده از لباس باشد.

۲۱. چهار قطعه لباس مشخص باشد. (کراوات ، کلاه ، جوراب ، کفش ، پیراهن ، کت و شلوار)

۲۲. لباس رسمی یا یونیفورم باشد. (یونیفورم مدرسه هم نمره می گیرد)

۲۳. انگشتان کشیده شده باشد. (هر اثری از انگشت کافی است)

۲۴. تعداد انگشتان درست باشد.

۲۵. شکل و قواره انگشتان درست باشد.
۲۶. شست متمایز باشد.
۲۷. دست متمایز از انگشتان باز باشد. (کف دست کشیده شده باشد).
۲۸. بازوها کشیده شده باشد.
۲۹. زانو کشیده شده باشد.
۳۰. تناسب سر نسبت به بدن مراعات شده باشد.
۳۱. تناسب بازوها و دستها نسبت به بدن حفظ شده باشد.
۳۲. پاهای متناسب ، کشیده شده باشد.
۳۳. کف پا متناسب باشد.
۳۴. پاها متمایل به بالا نباشند.
۳۵. دستها و پاها دو بعدی کشیده شده باشند.
۳۶. پاشنه کفش یا پاشنه پا کشیده شده باشد.
۳۷. هماهنگی خطوط کلی حفظ شده باشد. (دست نلرزیده باشد)
۳۸. هماهنگی خطوط کلی و جزئی حفظ شده باشد. (نقاشی دقیق باشد)
۳۹. هماهنگی خطوط سر (موها و دور سر به دقت کشیده شده باشد)
۴۰. هماهنگی خطوط تنه حفظ شده باشد.
۴۱. هماهنگی خطوط دستها و پاها حفظ شده باشد.
۴۲. هماهنگی خطوط چهره حفظ شده باشد.
۴۳. گوشها کشیده شده باشد.
۴۴. تناسب گوشها حفظ شده باشد.
۴۵. مردمک چشم کشیده شده باشد.
۴۶. تناسب چشم حفظ شده باشد.
۴۷. در تصاویر نیمرخ و تمام رخ ، چشم دارای حالت باشد.
۴۸. چانه و پیشانی هر دو کشیده شده باشد.
۴۹. برآمدگی شانه در تصویر نیمرخ معلوم باشد.
۵۰. نیمرخ ناقص باشد. (یعنی تنه و نیمرخ ناقص)
۵۱. نیمرخ باشد.

روش نمره گذاری:

۱.

در کنار شیوه نمره گذاری بحث شده در کلاس جهت تعیین سن عقلی (که لازم است دانشجویان بر آن مسلط باشند) نمرات بدست آمده در آزمون را با توجه به لیست ۵۱ موردی نمره گذاری را باهم جمع کنید . (مجموع از ۵۱ بیشتر تجاوز نمی کند)

۲. با استفاده از جدول مخصوص (جدول شماره ۱) نمره خام ، تبدیل به سن عقلی می شود . از رابطه زیر بهره هوشی کودک به دست می آید.

$$IQ = \frac{\text{سن عقلی}}{\text{سن تقویمی}} \times 100$$

۱۳. اگر نمره خام آزمونی بر فرض مثال ۴۰ باشد در جدول تبدیل نمرات ، (جدول شماره ۱) نمره خام را پیدا کرده و سن عقلی کودک را که ۱۳ می باشد، استخراج می کنیم. (این نمره سن عقلی کودک است) سپس ۱۳ (که سن عقلی کودک است) را در عدد ۱۲ (ماه) ضرب می کنیم. (هر سال ۱۲ ماه دارد)

سپس سن تقویمی آزمونی را محاسبه می کنیم . اگر آزمودنی به عنوان مثال ۱۰ سال و ۳ ماه داشته باشد ۱۰ را ضربدر ۱۲ (هر سال ۱۲ ماه دارد) بعلاوه ۳ (ماه) می کنیم نمره بدست آمده سن تقویمی کودک می باشد. حاصلضرب صورت و مخرج را بر هم تقسیم کرده و ضربدر ۱۰۰ کرده و بهره هوشی آزمودنی بدست می آید. بدین صورت:

$$IQ = 12 * 12 * 100 = 126$$

$$2 + 12 * 10$$

۲. سپس نمره به دست آمده را در طبقه بندی هوشی (جدول شماره ۲) پیدا کنید ، بهره هوشی کودک مشخص می گردد.

" جدول تبدیل نمرات خام به سن عقلی "

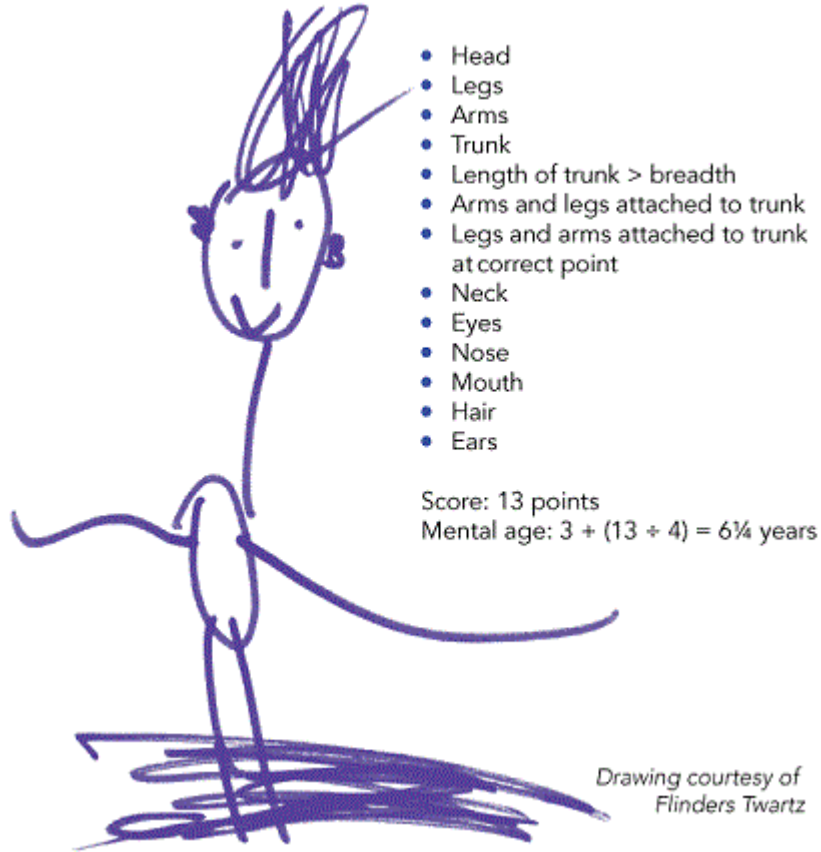
جدول شماره ۱

سن عقلی	نمره خام	سن عقلی	نمره خام	سن عقلی	نمره خام	سن عقلی	نمره خام
۹-۱۰	۳۱	۳-۸	۲۱	۹-۵	۱۱	۲-۳	۱
۰-۱۱	۳۲	۶-۸	۲۲	۰-۶	۱۲	۶-۳	۲
۳-۱۱	۳۳	۹-۸	۲۳	۳-۶	۱۳	۹-۲	۳
۶-۱۱	۳۴	۰-۹	۲۴	۶-۶	۱۴	۰-۴	۴
۹-۱۱	۳۵	۳-۹	۲۵	۹-۶	۱۵	۳-۴	۵
۰-۱۲	۳۶	۶-۹	۲۶	۰-۷	۱۶	۶-۴	۶
۳-۱۲	۳۷	۹-۹	۲۷	۳-۷	۱۷	۹-۴	۷
۶-۱۲	۳۸	۰-۱۰	۲۸	۶-۷	۱۸	۰-۵	۸
۹-۱۲	۳۹	۳-۱۰	۲۹	۹-۷	۱۹	۳-۵	۹
-۱۳	۴۰	۶-۱۰	۳۰	۰-۸	۲۰	۶-۵	۱۰
	۵۱						
بالاتر از ۱۳ سال							

" جدول شماره ۲ "

معادل هوش	طبقه بندی از لحاظ هوش
۱۸۹-۱۷۰	نابغه
۱۶۹-۱۵۰	تیز هوش
۱۴۹-۱۳۰	پر هوش
۱۲۹-۱۱۰	باهوش
۱۰۹-۹۰	متوسط
۸۹-۸۰	مرزی

مرزى ضعيف	٧٩-٧٠
كودن	٦٩-٥٠
كاليو	٤٩-٢٥
كانا	٢٥-٠

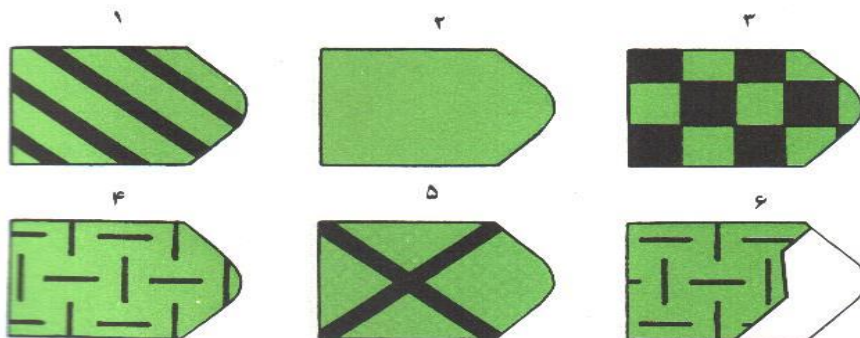
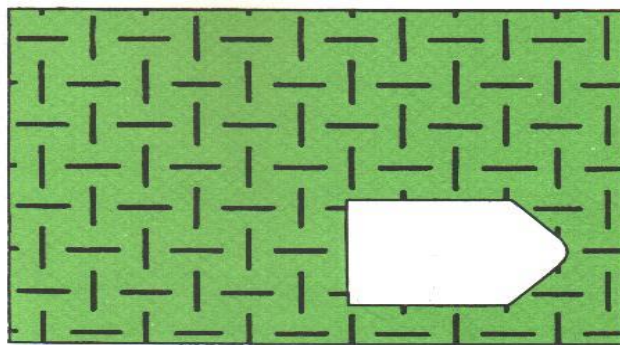

ماتریس های پیشرونده ریون (کودکان)

سری های A . AB . B (رنگی)

روش اجرا

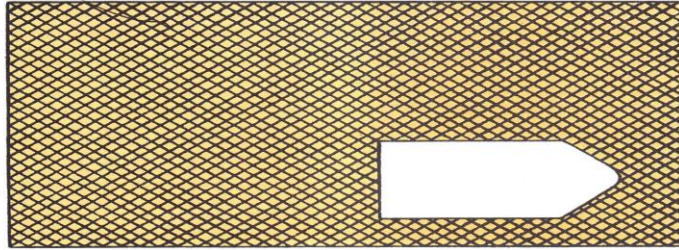
در جریان یک مصاحبه اولیه، نام سن وسایر اطلاعات مربوط به آزمودنی را روی برگ نمره گذاری می نویسند. آنگاه دفترچه تصاویر را باز می کنند. اولین تصویر یعنی A ۱ را به آزمودنی نشان می دهند.

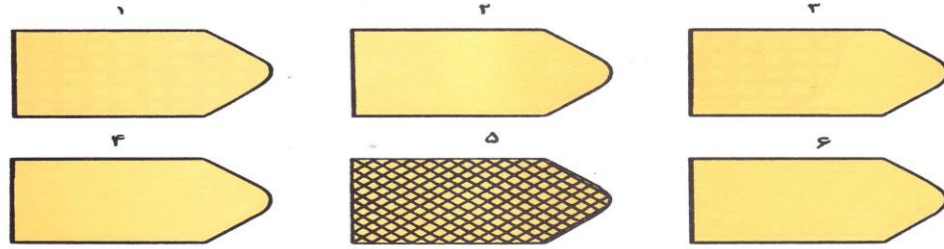
به او می گوییم:

این تصویر را خوب نگاه کنید (تصویر بالایی). قسمتی از آن برداشته شده است (نشان می دهند). قسمت برداشته شده در بین تصاویر پایینی است. هر یک از تصاویر پایینی شکل قسمت برداشته شده بالا را دارند. یعنی تصاویر پایینی می توانند قسمت برداشته شده تصویر بالا را پر کنند. اما همه آنها نمی توانند تصویر بالا را تکمیل کنند. فقط یکی از آنها می توانند تصویر بالایی را تکمیل کنند. مثلا تصویر ۱، شکل بالا را دارد اما طرح آن را ندارد. تصویر ۲ هم خوب نیست. تصویر ۳ کاملا غلط است. تصویر ۴ تقریبا خوب است اما خود آن ناقص است. به نظر شما کدامیک پاسخ است. پاسخ صحیح را نشان دهید. اگر آزمودنی نتواند پاسخ صحیح را نشان دهد، آزماینده توضیحات بالا را نشان می دهد تا اینکه ماهیت مسئله درک شود. آنگاه آزماینده به تصویر A۲ می پردازد.

تصویر ۲

روان راهلما
RavanRahnama.ir

او می گوید: حال قطعه ای را نشان بده که می تواند تصویر بالایی را تکمیل کند. اگر آزمودنی نتواند پاسخ درست را پیدا کند، آزماینده به تصویر A1 برمی گردد و بعد آزمودنی می خواهد تا A2 را حل کند. اما اگر A2 را درست پاسخ دهد به A3 می پردازد و شیوه بالا را بکار می برد. بین تصاویر 1 تا A5 هر وقت لازم شد آزماینده به تصویر A1 برمی گردد اما پس از تصویر A5 کوچکترین کمکی را در حق او به عمل نمی آورد. آزماینده پاسخهای آزمودنی را روی برگ نمره گذاری می نویسد. او مواظبت می کند تا صفحات دوتادو ورق نخورند. در شروع سربهای Ab و B، کافی است که توجه آزمودنی روی مسئله جلب شود. کمکهای اضافی لازم نخواهد بود.

نمره گذاری

به هر پاسخ صحیح یک نمره داده می شود. با در نظر گرفتن جمع کل نمرات و سن آزمودنی، رتبه درصدی او بر اساس جدول نرم معلوم می شود.

جدول نرم آزمون ریون کودکان

رتبه درصدی	سن تقویمی بر حسب نیمسال								
	۵/۵	۶	۶/۵	۷	۷/۵	۸	۸/۵	۹	۹/۵
۹۵	۲۱	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۸	۳۰	۳۱	۳۲
۹۰	۱۹	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۶	۲۸	۲۹	۳۰
۷۵	۱۵	۱۷	۱۸	۲۰	۲۲	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷
۵۰	۱۲	۱۴	۱۶	۱۸	۱۹	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۲۵	۱۰	۱۲	۱۳	۱۵	۱۶	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۱۰	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸
۵	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶

جدول رتبه درصدی برای نمره های هوش بهر

رتبه درصدی	هوش بهر	رتبه درصدی	هوش بهر	رتبه درصدی	هوش بهر	رتبه درصدی	هوش بهر	رتبه درصدی	هوش بهر
۹۰	۱۲۱	۶۹	۱۰۸	۳۸	۹۵	۱۳	۸۲	۱	تا ۵۸
۹۱	۱۲۲	۷۱	۱۰۹	۴۰	۹۶	۱۴	۸۳	۱	۵۹ تا ۶۵
۹۲	۱۲۳	۷۳	۱۱۰	۴۳	۹۷	۱۶	۸۴	۲	۶۶ و ۶۷
۹۳	۱۲۴	۷۵	۱۱۱	۴۵	۹۸	۱۷	۸۵	۳	۶۸ و ۶۹
۹۴	۱۲۵	۷۷	۱۱۲	۴۸	۹۹	۱۹	۸۶	۴	۷۱ و ۷۲
۹۵	۱۲۶، ۱۲۷	۷۹	۱۱۳	۵۰	۱۰۰	۲۱	۸۷	۵	۷۳ و ۷۴
۹۶	۱۲۸، ۱۲۹	۸۱	۱۱۴	۵۲	۱۰۱	۲۳	۸۸	۶	۷۵
۹۷	۱۳۰، ۱۳۱	۸۳	۱۱۵	۵۵	۱۰۲	۲۵	۸۹	۷	۷۶
۹۸	۱۳۵، ۱۴۰	۸۴	۱۱۶	۵۷	۱۰۳	۲۷	۹۰	۸	۷۷
۹۹	بیشتر از	۸۶	۱۱۷	۶۰	۱۰۴	۲۹	۹۱	۹	۷۸
بالاتر	۱۴۰	۸۷	۱۱۸	۶۲	۱۰۵	۳۱	۹۲	۱۰	۷۹
از ۹۹		۸۸	۱۱۹	۶۵	۱۰۶	۳۳	۹۳	۱۱	۸۰
		۸۹	۱۲۰	۶۷	۱۰۷	۳۵	۹۴	۱۲	۸۱